

ÉVKÖZI 18. VASÁRNAP

1-4 oldal

Olv.: Kiv 16,2-4.12-15 – Ef 4,17.20-24 – Jn 6,24-35

KOZMA IMRE OH ATYA SZENTMISÉJÉRŐL***Szentmise bevezetése***

Kedves testvérek! Az élet szent ajándék, és ebben az ajándékban Isten föltárja misztériumát az ember számára, megsejteni velünk a szeretetének a gazdagságát. A kérdés csak az, hogy mi emberek, akik valóban minden áldozatra készek vagyunk, hogy megmentjük az életünket, a kérdés az, hogy az a sok-sok áldozat, amit az életünkért hozunk, mit akar kifejezni, mi az, amiért az áldozatokat hozzuk. Erre majd mindenkinek külön-külön önmagának kell válaszolni akkor, amikor önvizsgálatot tartunk.

Az emberi élet ugyanakkor az Istenhez való ragaszkodásból táplálkozik. Ez az a bizonyos szakralitás, amiről többször szoltam az utóbbi időben, ahogy a középkori ember szakralitása pontosan ezt jelentette, fontosnak tartotta a kapcsolatát az Istennel, merthogy az élet több az eledelnél, ezért az Istenhez való ragaszkodásból táplálkozott az ember. A kérdés megint csak ugyanaz, hogy ma ragaszkodik-e az ember az Istenhez, mert hiszen meghatározza a vele való kapcsolatunk az életünket, ha erről lemondunk, akkor mi a mérce, mi a mérték? Azt gondolom, mindkét szemponton el kell gondolkodnunk, akkor, amikor ünnepre gyülekezünk, amikor Isten-dicséretet szeretnénk méltóképpen kifejezni és az egymással való összetartozásunkat szeretnénk emberhez méltóan ünnepelni. Bizony nem mindegy, hogy akkor, amikor az életáldozatról beszélünk, mit várunk ezektől az áldozatoktól, mit akarunk elérni, amikor ezeket a nagy áldozatokat hozzuk, és bizony valóban Isten-e a mérce a számunkra, Isten-e a meghatározó, amikor a cselekedeteinket tervezzük. Most, amikor ma ünnepelni szeretnénk, akkor ezekre a kérdésekre válaszoljunk.

Szentbeszéd

Kedves testvérek! Szánalomra méltó lény az ember. Majd a mondandómnak a végén szeretném mintegy csattanóként kimondani azt az igazságot, amit Jézus is megfogalmazott. Kerestetek engem, de miért? Mert ettetek a kenyérből és jóllaktatok. Nem szánalomra méltó az ember? Úgy tűnik, hogy rátaláltak az élet kenyerére, rátaláltak az igazságra, amire szüksége van az embernek, mert vagy az igazságból él az ember, vagy éhen hal. Mert nem a javakban való bővelkedéstől függ az életünk, és nem több-e az élet az eledelnél? Természetesen magától értetődő, hogy az eledelre szükségünk van, de az értékeket ettől még nem szabad összekeverni.

Na, mindenesetre szánalomra méltók vagyunk, és kedves jó testvérek, elsősorban pontosan azért, mert nem tudunk eligazolni az értékek világában. Miközben a tanítást megkaptuk, miközben Jézusnak a példája a napnál világosabb a számunkra, aki életével igazolta, hogy az ember az életével tartozik a másik embernek, és ez az összetartozás táplálja az életet. Az, hogy enni kell, ez testi szükséglet, hát nehogy ezt emeljük az életünk fölé.

Éppen tegnap délután láttam egy filmet, Cziborról, a futballistáról szolt. Fájdalmas fölismerésekkel szembesült az ember, micsoda világban éltünk akkor! Nem mintha most sokkal jobb lenne, sose jobb a világban élni, mert ember embernek a farkasa. És éppen ezért

nagyon fontos, hogy az ember magához térjen, hogy az ember valóban fölismerje azt, hogy az Istenhez ragaszkodás ad értelmet az életünknek, az egymással való összetartozás ad értelmet az életünknek.

Na mindenesetre, kedves jó testvérek, azért vagyunk száanalomra méltók, mert ugyan van értelmünk és van akaratunk, ugyanakkor az ösztönös énünk adottságaival nem vagyunk tisztában, mindent félreértünk és mindent félremagyarázunk. Hiszen az ember ösztönös éne, talán mondhatnám így is, hogy a nem tudatos éne, sokkal fontosabb annál, mint ahogy mi ezt egyáltalán értelmezzük. Ugyan mindent efelé tolunk el, ugyanakkor az értelmezését pedig teljesen félremagyarázzuk.

Hiszen azért van értelmünk és akaratunk, hogy az ember a belső világában rendet tudjon teremteni, hiszen az ösztönös énünkből származik minden indíttatásunk, minden késztetésünk, minden tervünk, és ez határozza meg az irányokat. De ha a tudatos énünk nem tudja ezt a belső rendet megteremteni, akkor bizony nagy összeütközések támadnak és ebből nagy botrányok is támadhatnak, erkölcstelen megnyilatkozások, olyan cselekedetek, amik szégyenletesek, szégyellnivalók és amik egyáltalán nem az életet szolgálják.

Hát ezért száanalomra méltó, testvérek, az ember, mert tudomásul kell vennünk, hogy az ember belső világa az ösztönös énjének meg a tudatos énjének az összebékítésén múlik, és minden ezen függ. Nagyon fontos, hogy valóban az ember rendet tudjon teremteni a maga belső világában, hiszen nem mindegy, hogy ezekből az ösztönös vágyainkból, ösztönös törekvéseinkből milyen cselekedetek lesznek és határozzák meg az ember erkölcsi világát, az erkölcsi magatartását, egyáltalán az emberi életet.

Ez a mai vasárnap akkor, amikor azt üzeni nekünk, hogy az élet szent ajándék, és ebben az életben az Isten önmagát, a misztériumát nyilatkoztatja ki nekünk, mutatja meg nekünk, akkor bizony az embernek a belső világában kell rendet teremteni, hogy valóban a tudatos énünk – hiszen értelmünk van, szabad akaratunk van – meghatározó legyen, ha így tetszik a tudatos énünk uralja a tudattalan énünket, az ösztönös énünket. Persze lehet kérdezni, hogy de hogyan és mi a megoldás. Testvérek, minden az ember testi-lelki életét illetően az életünk mélységeiben dől el, és ha egy eligazító választ szeretnénk, akkor ezt a milliószor hallott mondatot mondhatom, persze mondhatja mindenki azt is, hogy könnyű mondani, hát én is tudom, hogy könnyű mondani az igazságot, de ezt a belső rendet megteremteni egyáltalán nem egyszerű: ugyanaz a lelkiület legyen bennetek, ami Krisztus Jézusban volt!

Hogyan állhat hozzá az ember ennek a lelkiületnek a kialakításához? Nyilvánvalóan, kedves jó testvérek, az ember legmélyebb világába kell leereszkednünk ahhoz, hogy ez a bizonyos átlényegülés megvalósuljon. Ugye magától értetődő, ahhoz, hogy az ember krisztusivá lehessen, Krisztus életét élhesse, ahhoz az ösztönös énünknek is, meg a tudatos énünknek is krisztusivá kell lenni. Valamiképpen annak a csodának kell megvalósulni, ami ezen az oltáron minden alkalommal, amikor összegyűlünk ünnepelni, az Úr áldozatát ünnepeljük, itt egy átlényegülésnek vagyunk a tanúi, amikor a kenyérből és a borból Krisztus vére lesz. Hát valamiképpen ugyanennek az átlényegülésnek kell megvalósulni a mi emberi életünkben is, hogy krisztusivá legyen az ember ösztönös énje is, meg a tudatos énje is.

És itt jön segítségünkre pontosan ennek az oltárnak a misztériuma, vagy szebben így mondhatom, az Oltáriszentség misztériuma, az Eucharisztia misztériuma. Mert hiszen nem elegendő tudni, mit tanított Jézus, nem elegendő tudni, milyen ajánlatai vannak a mi számunkra, hogy emberhez méltó életet tudjunk élni. Fontos, hát erről szól szinte minden a kereszténységben, az üzenetről, de az Eucharisztia egy sajátos titkot jelenít meg, éppen az

ember életének átlényegülésével kapcsolatosan. Hiszen ezzel a Krisztussal egyesülünk és mintegy asszimiláljuk Jézus Krisztust, magunkhoz véve, és ha ezt komolyan tudjuk venni, akkor ez valóban azt jelenti, hogy az ember fölismerte azt, hogy bizony az élet mindennél fontosabb, és pedig ez az élet, amely életben a mi döntéseink a Krisztussal való egység megvalósulása esetén, a mi életünk valóban táplálék a másik ember számára. Nem az, amit ha tudunk adni a másik embernek, anyagiakat, vagy akár ételt mondhatok, vagy bármi más ajándékot, hanem annak a fölismerése ebben a Krisztussal való titokzatos egységben, hogy valóban egymás számára vagyunk az éltető kenyér. Az ember önmaga életével, önmaga életének az odaadásával élteti a másik embert.

Szálanomra méltó az ember, ha ezt nem ismerjük föl, menthetetlen az ember, ha nem jut el idáig. Ez nem a keresztény tanításnak az egyedülisége, ez az emberi életnek a lényege. A kereszténység csak a lényeget teszi szóvá és ajánlja nekünk, hogy ez valósuljon meg a Krisztussal való találkozásunkban, mert ebben a találkozásban asszimiláljuk, mintegy belénk öltözik Jézus Krisztus, mi meg öbelé: én vagyok az égből alászállott kenyér, az élet kenyere. Hát ez az élet kenyere, az életünk Jézus Krisztus példájára, ahogy egymást megajándékozzuk önmagunkkal. Ha az ember nem jut el idáig, hát akkor majdnemhogy azt merném mondani, hogy semmi értelme sincs bejönni a templomba, mert a megváltott élet pontosan ezt az igazságot jeleníti meg a világban, egyéni életünkben és egymással való kapcsolatunkban.

Megint egy másik kérdés, ha a tömeg helyzetére is gondolok, például éppen arra, amit a mai Evangélium is elének hozott. Mert amit eddig mondtam, az az ember egyéni feladata, egyénileg kell mindegyikünknek külön-külön ezt a feladatot vállalni és aztán ezt az életet, ami semmihez sem hasonlítható. Hiszen e nélkül rosszabb az életünk, mint az állaté, mert az állat esetében az ösztönök tökéletesen működnek, a mi esetünkben a mi ösztönös énünket a tudatos én dirigálja és a tudatos énünk uralja a helyzetet, normális esetben, és ez emberi feladat. A kereszténység csak ezt az emberi feladatot kínálja fel nekünk, és csak ennek a jegyében lehet emberhez méltó életet élni. Hát tessék körülnézni a világban. Ez a világ a tudatos énjével nem is foglalkozik, szinte mindent az ösztönös énje, a tudattalan énje határoz meg. Ez a világ nem tud mit kezdeni az Istennel, illetve dehogynem, nincs rá szüksége. Ha nincs Isten, akkor az ember lesz mérce – jaj annak, aki emberben bíz

Akkor még egyszer visszakanyarodva a tömeghez, hiszen akkor, amikor hatalmas tömeg kereste Jézust, akkor Jézus leleplezi az embert, Jézus leleplezi a tömegembert. Hiszen a tömegember sajátos magatartású, erre most nincs idő, hogy erről hosszasan beszéljünk, de egyértelmű Jézus leleplezése: azért kerestetek, mert ettetek és jóllaktatok. Gondolná az ember, tódulnak hozzá, hogy hallgassák, tódulnak hozzá, hogy az élet igazságát megismerjék – és: mert jóllaktatok. A tömeg gondolkodásában egyetlen számít, a kenyér, mindig a kenyérre hivatkozik a tömeg, illetve arra a pénzre, ami a kenyér mögé kerül.

És Jézus pontosan ezt az emberi gondolkodást leplezi le. Mert kevesebb az ember nem érheti be, nem az étel az ember számára a minden, az ember számára jó esetben az Isten és Istenben a másik ember. A tömeg egy a sok közül, tömegember, individuum, tizenkettő egy tucat. Ha a test felől közelítjük az emberi életet, akkor individuumokhoz jutunk, kicserélhető az ember a másik emberrel.

Ha szellem felől közelítünk az emberi élethez, akkor rádöbbenünk arra, hogy az ember egyetlen, pótolhatatlan, személyiség. A személyiség pedig pontosan azt jelenti, hogy az ember egymással való kapcsolatát az Istennel való kapcsolatunk határozza meg. Ha csak tömegről beszélünk, akkor maximum annyira lehet gondolni, hogy egyformák vagyunk, és meg kell adni a másinak a tiszteletet, ő is ember, én is ember vagyok, emberek vagyunk. A tömeg

üzenete: individuum, nem kevesebb az egyik a másiknál és nem több egyik a másiknál, ha ebből a szempontból nézzük.

Ha a személyiség szemszögéből nézzük, akkor minden más, mert ettől a pillanattól kezdve a személyiség, azzal foglalkozik, hogy mivel tartozom a másiknak. Ezt viszont világosan és egyértelműen Jézus Krisztus megmutatta, nemcsak tanította, megmutatta: azért jöttem, hogy szolgáljak. Ha az ember személyiség, nem csupán egy tagja a tömegnek, akkor attól a pillanattól kezdve, ha az ember ezt fölismerte, akkor a szolgálat kell, hogy meghatározza az egymással való kapcsolatunkat.

Ez egy másik szempontból nekünk, szerencsétlen embereknek üzenet, mert Jézus amikor a tömegnek azt mondja, kerestetek, de nem azért, mert az értékeket ismertétek föl, hanem jóllaktatok, az embernek ebből a gondolatból kell fölépíteni az egymással való kapcsolatát. Egyenlők vagyunk, mindegyikünk ember, ez a testi viszonylatokat jelenti, de személyiség az ember, adottságai vannak, és az adottságoknak az értelme isteni terv szerint a szolgálat, és az adottságaink szerinti szolgálat meghatározó és kötelező. Így lesz ebből a nagyon egyszerű gondolatból, hogy a kenyér az ember tápláléka, de több az élet az eledelnél, a következő lépés: az, hogy egyikünk sem gondolhatja magát a másiknál különbnek, és mindegyikünknek el kell fogadnia, hogy az adottságai a szolgálat útját jelölik ki.

Következésképpen a kenyér mint eledel a testvéri szeretetnek a legkifejezőbb módja, vagyis amivel egymásnak tartozunk, az az eledel, amit meg kell egymással osztanunk. De nehogy arra gondoljunk, hogy azt a darab kenyeret, ami a kezünkben van, kettétörjük. Fontos, de az életünk az éltető kenyér a másik ember számára, ami életben tartja és boldoggá teszi.

Kedves testvérek! Isten segítsen bennünket abban, hogy az emberi élet átlényegülésének ez a nagy igazsága meghatározza a gondolkodásunkat és a magatartásunkat.

+ *A M E N* +

Szentmise befejezése

Kedves testvérek! Az áldás előtt szeretném a testvérek figyelmét fölhívni arra, hogy 6-án kedden Urunk színeváltozásának ünnepe van, arra az eseményre emlékezünk, amikor Jézus Péter, Jakab és János társaságában az Ő jövőjéről egy hegyen társalogtak, és Jézus megmutatta annak az embernek a képét saját valójában, aki Isten küldetésében járta a földi utat. Éppen ennek a mai vasárnapnak az üzenete jegyében elgondolkodtató, hogy a világ tele van szociális programokkal, és közben az emberek mégis elbizonytalanodnak, az emberek nem tapasztalják meg az egymásról való gondoskodásnak az ajándékát meg az összetartozás örömét. Mert semmit se ér a szociális juttatás, ha a mindennapjainkat nem határozza meg az, hogy életünkkel tartozunk egymásnak, és mindegyikünknek arra van szüksége, hogy a másik ember táplálja emberi kapcsolatokban és boldoggá tegye.

+ *Á L D Á S* +